

KINOŚWIAT

A CANAL+ COMPANY

**MATEUSZ
DAMIĘCKI**

**LILIANA
ZAJBERT**

**MONIKA
PIKUŁA**

**ADAM
WORONOWICZ**

**PIES
LAMPO**

**NAJPIĘKNIEJSZA
HISTORIA
PRZYJAŹNI
Z HAPPY ENDEM**

O PSIE, KTÓRY JEŹDZIŁ KOLEJĄ

CANAL+ POLSKA S.A. PREZESIONA FILM POLSKI INSTYTUT SZTUKI FILMOWEJ „O PSIE, KTÓRY JEŹDZIŁ KOLEJĄ” REŻYSERIA MAGDALENA NIEĆ SCENARIUSZ MOJICA TIRŠ MARCIN SIEMIATKOWSKI
WYKSTĘPIŁA MATEUSZ DAMIĘCKI MONIKA PIKUŁA LILIANA ZAJBERT ADAM WORONOWICZ MILA JANKOWSKA MILENA LISIECKA JOANNA JARMOŁOWICZ MAŁGORZATA PIECZYŃSKA DARIUSZ JAKUBOWSKI
BEZPIECZNY MAREK PAŁKA ZDJEŚCIA ANDRZEJ WOJCIECHOWSKI SCENOGRAFIA AGNIESZKA KACZYŃSKA JACEK MOCNY KOSTYUMY DZWIŃKA KUKUL CHARAKTERYZACJA KATARZYNA FOLTYŃSKA MONTAŻ JAKUB MATEWLEWSKI
MUZYZKA ŁUKASZ PIEPRZYK DZWIĘK MACIEJ KRUPA TARN WILLERS BART PUTKIEWICZ SPECJAŁNE LUMIERE DE CINEMA REKONSTRUKCJA KATARZYNA STEGHEERSKA PRODUKCYJA K&K FILM SELEKT BEATA PISULA

CANAL+

POLSKI
INSTITUT
SZTUKI
FILMOWEJ

PRODUKCJA CANAL+ POLSKA S.A. BEATA RYCZKOWSKA AGNIESZKA NEJMAN FILIP BAŁDYGA

© CANAL+ POLSKA S.A. 2023

KINOSWIAT
FILM SELEKT

FILM CANAL+

OD 25 SIERPNIANA - TYLKO W KINACH

**MATERIAŁY EDUKACYJNE INSPIROWANE FILMEM
„O PSIE, KTÓRY JEŹDZIŁ KOLEJĄ”**

Gatunek: familijny / przygodowy

Produkcja: Polska 2023

Reżyseria: Magdalena Nieć

Scenariusz: Mojca Tirš, Marcin Siemiątkowski na podstawie opowiadania „O psie, który jeździł koleją” Romana Pisarskiego

Producent: CANAL+

Producent wykonawczy: Beata Pisula (K&K Selekt Film)

Producenci kreatywni: Michał Broniszewski, Beata Pisula, Marcin Siemiątkowski

Obsada:

Mateusz Damięcki („Furioza”, „Planeta Singli. Osiem historii”) – tata Piotr,

Monika Pikuła („Teściowie”, „Listy do M. 4”) – mama,

Adam Woronowicz („Mayday”, „Teściowie”) – dyrektor,

Liliana Zająbert (seriale „Kruk”, „Komisarz Alex”) – Zuzia

Przeniesiona we współczesne czasy opowieść znana z uwielbianego dzieła Romana Pisarskiego pod tym samym tytułem. Poruszająca historia przyjaźni dziecka i niezwykłego psa-podróżnika, czworonoga wiernego jak Lassie, dzielnego jak Bella i zabawnego jak Beethoven, który od szczenięcia czuł pociąg do wielkiej przygody i swoimi podróżami koleją poruszył miliony serc. W obsadzie wyczekiwanego filmu znaleźli się m.in. Mateusz Damięcki, Monika Pikuła, Adam Woronowicz i Liliana Zająbert. Za kamerą stanęła Magdalena Nieć („Detektyw Bruno”). „O psie, który jeździł koleją” to film, na który widzowie czekali latami – ponadczasowy, międzypokoleniowy, z happy endem i uroczym owczarkiem szwajcarskim w roli głównej. Obraz gwarantujący pełną rozmachu rozrywkę i niezapomniane emocje, przekładające się na wielką lekcję przyjaźni, empatii i ekologii. „O psie, który jeździł koleją” to również kolejna produkcja własna CANAL+ ORIGINAL. A zatem – wskocz do pociągu byle jakiego, dołącz do psa Lampo i przeżyj to, co on podczas pełnych radości i niespodzianek wypraw od Bałtyku aż po szczyty gór.

Życie Zuzi (Liliana Zająbert), której tata Piotr (Mateusz Damięcki) pracuje na kolei, zmienia się nie do poznania, kiedy wkracza w nie Lampo – niezwykły pies-podróżnik. Wyjątkowy owczarek, którego wyprawy pociągami są sensacją i hitem internetu, z miejsca zostaje najlepszym przyjacielem mającej problemy z sercem dziewczynki. Niestety, zazdrosny o sławę Lampo Dyrektor (Adam Woronowicz) robi wszystko, żeby pozbyć się psa ze swojej stacji. Kiedy mu się to udaje, rozdzielona z ukochanym pupilem Zuzia zaczyna chorować. Chociaż wszyscy starają się jej pomóc, szybko staje się jasne, że tylko bliskość i przyjaźń czworonoga mogą być lekarstwem, którego dziewczynka tak bardzo potrzebuje.

W czasie kręcenia filmu priorytetem dla twórców był komfort zwierząt pracujących na planie. Filmowe owczarki szwajcarskie (w filmie zamiennie występują trzy psy) miały zapewnione warunki godne największych artystów. Na planie psie gwiazdy prowadzone były przez grupę doświadczonych trenerów z Węgier na czele z Zoltanem Horkai, który potrafi rozmawiać nie tylko z psami, ale również wilkami, jeleniami i niedźwiedziami. Z polskimi twórcami współpracował już m.in. na planie serialu „Wataha” oraz przeboju „Kobiety mafii”. Na swoim koncie ma również udział w wielu hollywoodzkich produkcjach, w tym: „Zawód: Szpieg”, „Herkules”, „Eragon”, czy „Hellboy”.

Film współfinansowany przez Polski Instytut Sztuki Filmowej.

„PIES PRAWDZIWYM PRZYJACIELEM.”

Cele ogólne:

WYMAGANIA W PODSTAWIE PROGRAMOWEJ

Uczeń:

- wypowiada się w formie uporządkowanej i rozwiniętej na tematy związane z przeżyciami, zadaniem, [...] lekturą czy wydarzeniem kulturalnym 2.3
- układa w formie ustnej opowiadanie oraz składa ustne sprawozdanie z wykonanej pracy 2.5
- pisze ogłoszenie 4.3
- porządkuje wyrazy w kolejności alfabetycznej według pierwszej i drugiej litery 4.6
- rozpoznaje wyrazy [...] pokrewne i o znaczeniu bliskoznacznym 5.5

Metody:

problemowa, słowno-poglądowa, burza mózgów, dyskusja, kłębka wełny

Formy pracy:

praca zbiorowa, grupowa, indywidualna

Środki dydaktyczne:

karteczki z minami oznaczającymi emocje, karty pracy

Uwaga!

Film można potraktować jako kontekst do omawiania opowiadania Romana Pisarskiego „O psie, który jeździł koleją”, czyli obejrzeć po omówieniu lektury. Jeśli jednak nie zdecydujecie się na omawianie po przeczytaniu, należy uczniom – dla lepszego zrozumienia odnieść do opowiadania w filmie – przybliżyć losy psa Lampo.

Poproś uczniów, aby na lekcję przynieśli swoją ulubioną pluszową maskotkę.

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

Wprowadzenie

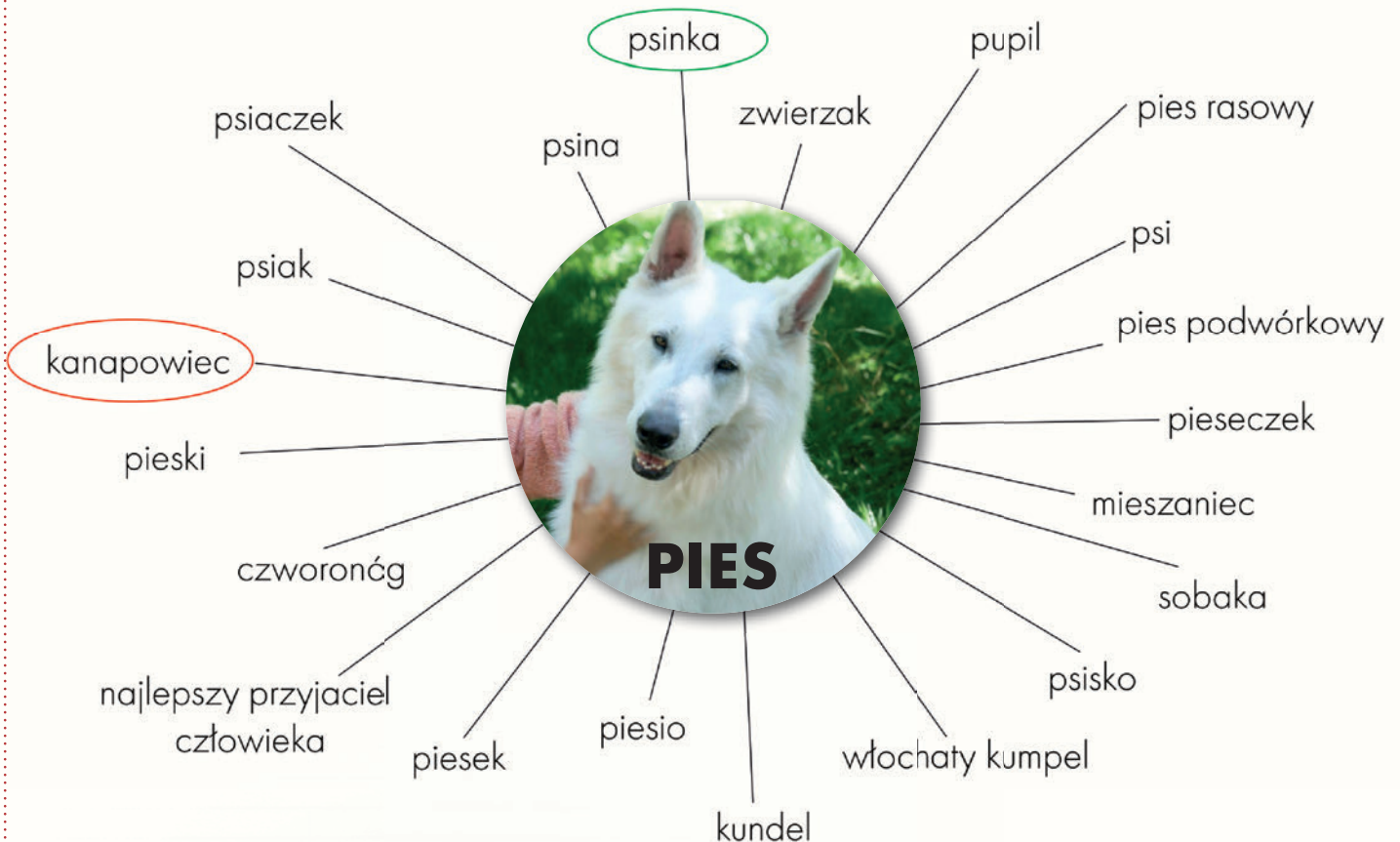
- 1 Poproś uczniów, aby na ławce przed sobą postawili swoją pluszową maskotkę. Policz, ile z zabawek przedstawia psa – jeśli dużo, spytaj dlaczego uczniowie wybrali właśnie psa, jako swoją ulubioną zabawkę. Jeśli jest to inna zabawka, po krótkiej rozmowie o pluszakach spytaj uczniów, czy psa można traktować jak zabawkę i dlaczego nie.
- 2 W ramach przypominania i ćwiczenia alfabetu pobawcie się w wymyślanie imion dla pupili na kolejne litery alfabetu – uczniowie mogą podawać imiona swoich prawdziwych lub pluszowych ulubieńców, np.: A – Azor, B – Burek, C – Cezar.
- 3 Teraz porozmawiajcie o filmie, poproś uczniów, aby wybrali spośród przygotowanych wcześniej karteczek samoprzylepnych ze znacznikiem miny z uśmiechem, miny neutralnej i miny smutnej, tę, która odzwierciedla ich emocje po obejrzeniu filmu. Uczniowie przyklejają je na tablicy w grupach. Zaczynacie omawianie wrażeń z filmu od grupy najmniejszej aż do największej. Zwróć uwagę na to, aby mogły się wypowiedzieć również te dzieci, które wybrały smutną minkę.

Faza zasadnicza:

4 Porozmawiajcie o filmie – przypomnijcie sobie treść, wykorzystując metodę kłęбка wełny – pierwszy uczeń rozpoczyna historię i rzuca kłębek do kolejnego, który opowiada dalszy ciąg przygód Lampo.

5 Ćwiczymy wyrazy bliskoznaczne i pokrewne. Najpierw przypomnij uczniom, czym jest rodzina wyrazów – wyrazy mające ten sam rdzeń – część wspólną, a czym są wyrazy bliskoznaczne – wyrazy o podobnym znaczeniu. Następnie rozdaj uczniom kartę pracy z ćwiczeniem.

- Polecenie: Na poniższym wykresie zaznacz na zielono wyrazy pokrewne – należące do jednej rodziny wyrazów, a na czerwono wyrazy bliskoznaczne.

Odpowiedź:

Pokrewne np.: psinka, psina, psiaczek, psiak, pieski, piesek, psisko, pieseczek, psi, piesio

Bliskoznaczne np.: kanapowiec, czworonóg, najlepszy przyjaciel człowieka, pies, kundel, włochaty kumpel, sobaka, mieszaniec, pies podwórkowy, pies rasowy, pupil, zwierzak

- Można to ćwiczenie również utrudnić – poprosić uczniów, aby do pustych krater po prawej stronie wpisali wyrazy bliskoznaczne, a po lewej pokrewne.

6 Spytaj uczniów, na życie których bohaterów filmu największy wpływ miało spotkanie z psem Lampo. Poproś, aby opowiedzieli, jaki to był wpływ. Z wymienionych postaci wybierz dzieci – Zuzię i syna dyrektora Antka.

Podziel uczniów na dwie grupy – jedna będzie spisywała w punktach, jak na życie Zuzi wpłynęło spotkanie z psem, a druga jak na podejście do świata Antka wpłynęło spotkanie z Zuzią i czworonożnym przyjacielem. Następnie wybrany uczeń odczytuje wnioski swojej grupy, a pozostali uczniowie uzupełniają swoje notatki w zeszytach – można również zapisać wnioski na tablicy.

Przykładowe odpowiedzi:

Zuzia, dzięki spotkaniu z Lampo:

- zyskała przyjaciela,
- była radośniejsza,
- nie myślała tylko o swojej chorobie,
- zostały zebrane pieniądze na leczenie.

Antek, dzięki spotkaniu z Lampo:

- nauczył się świetnie bawić,
- znalazł przyjaciółkę,
- zrozumiał, co jest w życiu ważne,
- zrozumiał, że nie zawsze trzeba się sztywno trzymać przepisów.

Podsumowanie

- 7 Napisz na tablicy związek frazeologiczny „wierny, jak pies”, zastanówcie się wspólnie, czy to sformułowanie odzwierciedla postawę psa Lampo z filmu? Poproś uczniów, aby w zeszytach napisali kilka zdań uzasadnienia.

Praca domowa:

Napisz ogłoszenie o zaginięciu psa. Pamiętaj o wszystkich elementach tej formy wypowiedzi.

Scenariusz zajęć opracowała Agnieszka Krasnodębska – nauczycielka języka polskiego w szkole podstawowej i ponadpodstawowej.

„PRZYGODY PSA, KTÓRY JEŹDZIŁ KOLEJĄ”

Cele ogólne:

WYMAGANIA W PODSTAWIE PROGRAMOWEJ

I. Kształcenie literackie i kulturowe 1. Czytanie utworów literackich

Uczeń:

- wyodrębnia elementy dzieła filmowego (scenariusz, reżyseria, ujęcie, gra aktorska, muzyka) (I.1.9)
 - rozumie, czym jest adaptacja utworu literackiego (np. filmowa) (I.1.10)
 - określa tematykę oraz problematykę utworu (I.1.12)
- II. Kształcenie językowe 1. Gramatyka języka polskiego
- rozpoznaje w wypowiedziach części mowy (przymiotnik) i określa ich funkcję w tekście (II.1.1)

Cele operacyjne:

Uczeń:

- rozpoznaje film animowany, aktorski
- porządkuje chronologicznie etapy powstawania filmu
- rozpoznaje w wypowiedziach podstawowe części mowy – przymiotnik
- potrafi zaprezentować własne przeżycia wynikające z kontaktu z dziełem sztuki, określa problematykę utworu

Metody:

wykład, problemowa, słowno-poglądowa, burza mózgów, dyskusja, kłębka wełny

Formy pracy:

praca zbiorowa, grupowa, indywidualna

Uwaga!

Przed lekcją o filmie – jeśli uczniowie w klasie 4 omawiali lekturę – należy poprosić całą klasę lub jednego ucznia, aby przypomnieli treść opowiadania – jeśli będzie to robił wybrany uczeń lub ochotnik, opowie o przygodach Lampa na początku lekcji.

Natomiast jeśli uczniowie nie czytali lektury, dobrze by było, aby przeczytali opowiadanie – można to zrobić również w klasie, jeśli się nie uda, należy poprosić dobrze czytającego ucznia/uczniów o przeczytanie opowiadania Romana Pisarskiego i opowiedzenie w klasie przygód Lampo.

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

Wprowadzenie do zajęć

1 Spytaj uczniów, czy mają w domu psa. Poproś, aby powiedzieli kilka słów o swoim pupilu – możesz moderować rozmowę, pytając, np.:

- Jak się wabi ich pupil? Skąd mają psa? (kupiony z hodowli, adoptowany ze schroniska)

- Jak długo pies jest z nimi?
- Czy i w co lubią się z nim bawić?

2 Jeśli będzie na to czas, możesz spytać tych uczniów, którzy nie mają psiego pupila, czy chcieliby mieć czworonożnego przyjaciela?

Uwaga!

W tym momencie lekcji można poświęcić kilka minut na rozmowę o tym, jak się bezpiecznie zachowywać w stosunku do obcych psów np. spotkanych na spacerze, na ulicy. Warto podkreślić, że nie wolno głaskać obcych psów, nie tylko dlatego, że jest to niebezpieczne, ale również dlatego, że pies może tego po prostu nie lubić, może być nieufny, albo być psem przewodnikiem osoby niewidomej i wówczas jest on skupiony na swojej pracy i nie można go rozpraszać. Można też spytać czy wiedzą, co oznacza żółta kokardka lub inny żółty znaczek przy obroży psa.

Jeśli uczniowie nie wiedzą, nauczyciel powinien opowiedzieć o projekcje.

Przykładowa odpowiedź: Yellow Dog Project – „żółta wstążka dla psa” – jest to międzynarodowy ruch właścicieli psów, które nie lubią bezpośredniego kontaktu, nie należy do takiego psa się zbliżać. Pies w wyniku różnych zdarzeń – urazu, zabiegu chirurgicznego, nieukończonych treningu, przeżyć w schronisku lub u nieodpowiedzialnych właścicieli – może reagować strachem lub agresją.

3 Teraz porozmawiajcie o filmie, spytaj uczniów o wrażenia po projekcji – poproś, aby na wcześniej przygotowanych karteczkach samoprzylepnych napisali przymiotniki, jakimi określiliby film i wrażenia. Karteczki uczniowie przyklejają do tablicy, a nauczyciel stara się je pogrupować – jeśli jakieś przymiotniki się powtarzają lub mają podobną formę np. stopień (najfajniejszy). Jeśli w klasie będą uczniowie, którym film się nie podobał – postaraj się, aby mogli się również wypowiedzieć – spróbujcie wspólnie ustalić, co spowodowało, że tak oceniają film.

Faza zasadnicza

4 Porozmawiajcie o książce – przypomnijcie sobie jej treść – jeśli cała klasa czytała opowiadanie, możecie opowiedzieć losy Lampo z opowiadania Romana Pisarskiego wykorzystując metodę kłębka wełny – pierwszy uczeń rozpoczyna i rzuca kłębek do kolejnego, który opowiada dalszy ciąg przygód. Jeśli lekturę przeczytał wybrany uczeń/ochotnik – opowiada on przygody Lampo.

5 Nauczyciel rysuje na tablicy tabelkę, którą wspólnie będą uzupełniać – uczniowie mogą ją przerysować do zeszytu.

Uwaga!

W zależności od poziomu klasy i możliwości uczniów tabelkę można wypełniać od początku lub też nauczyciel może wpisać odpowiedzi w niektóre okienka tabelki, a wspólnie mogą uzupełniać pozostałe.

Przykładowe odpowiedzi:

Opowiadanie Romana Pisarskiego	Film „O psie, który jeździł koleją”
CZAS AKCJI	
lata 60. XX wieku – współczesność pisarza	współczesność – lata 20. XXI wieku
MIEJSCE AKCJI	
Włochy, stacja kolejowa w miasteczku Marittima, dom zawiadowcy w Piombino; miasta, do których podróżuje Lampo – Turyn, Rzym, Paola, Rapallo, Reggio; Sycylia, na której mieszka wuj kolejarza.	Polska, stacja kolejowa Maritimska, różne miasta w Polsce, do których podróżował Lampo.
JAK DOWIADUJEMY SIĘ O MIEJSCACH, GDZIE PRZEBYWA, DOKĄD PODRÓŻUJE LAMPO?	
Zawiadowca dzwoni do kolegów kolejarzy w różnych częściach Włoch.	Zuzia wyszukuje i obserwuje zdjęcia psa w mediach społecznościowych.
BOHATEROWIE	
Zawiadowca stacji, jego żona i troje dzieci: Gina, Roberto, Adele.	Pracownik kolei Piotr, jego żona i córka Zuzia.

PIES	
Lampo (po włosku błyskawica) – kundel, mieszaniec szpica i owczarka, ma białą sierść (tak jak prawdziwy Lampo). Jest bardziej psem zawiadowcy stacji, niż jego dzieci, chociaż przyjaźni się z nimi.	Lampo – owczarek szwajcarski – biały, kudłaty, radosny – często macha ogonem, przekrzywia łeb – jakby słuchał. Lampo jest przyjacielem Zuzi – dziewczynka tęskni za nim, on pomaga jej zdrowieć.
PRASA	
Do Marittimy przyjeżdżają reporterzy i piszą artykuły o psie jeżdżącym koleją.	Do Maritimskiej przyjeżdża reporterka stacji telewizyjnej i robi reportaż o Lampo (dyrektor zgodził się, ponieważ myślał, że będzie to audycja o nim).
PRZYGODY	
Lampo podróżuje po całych Włoszech: Turyn, Rzym, Paola, Rapallo, Reggio. Z powodu zakazu przebywania psa na dworcu, Lampo zamieszkuje przez pewien czas u wuja zawiadowcy na Sycylii, skąd także ucieka i wraca do Marittimy. Ranny Lampo przez pewien czas mieszkał u dobrych ludzi, aż wyzdrowiał i mógł wrócić do domu.	Lampo podróżuje po Polsce. Dla bezpieczeństwa Zuzi na jakiś czas zamieszkuje z wujkiem jej Taty, ale od niego ucieka i wraca do Zuzi. Zostaje ranny, ale dzięki pomocy dobrych ludzi zostaje wyleczony i wraca do Zuzi. Ratuje życie Zuzi, kiedy ściąga ją z torów.
ZAKOŃCZENIE	
Lampo ginie, ratując życie Adele.	Dzięki Lampo udaje się zebrać pieniądze na operację serca Zuzi w Huston.

6 Dodatkowe propozycje do wykorzystania w czasie lekcji:

- Możemy pokazać uczniom – wykorzystując zasoby Internetu – jeden z zabytków, który występuje w filmie – secesyjny, wybudowany w 1909 roku dworzec kolejowy w Nowym Sączu. Korzystając z map Google, można zobaczyć zabytek i obejrzeć jego fotografie.
- Nie uchronimy dzieci przed korzystaniem z Sieci – dlatego bardzo ważna jest edukacja i pokazanie, jak korzystać z zasobów internetu i mediów społecznościowych w sposób mądry, z korzyścią. Dlatego warto zwrócić uwagę na wątek Instagrama – to dzięki mądrymu korzystaniu z tego typu mediów, można zrobić wiele dobrego. W filmie w szczytnym celu jest on wykorzystywany dwukrotnie – najpierw, aby odnaleźć Lampo, następnie aby pomóc w zbiórce pieniędzy na leczenie Zuzi.
- Lampo jest nazywany PKPies – można wykorzystać ten motyw do opowiedzenia uczniom o tworzeniu skrótów i ich znaczeniu.

Podsumowanie

Uczniowie już poznali lub w najbliższym czasie poznają filmy, które powstały na podstawie literatury.

7 Spytaj uczniów, czy wiedzą, kto – poza aktorami – pracuje przy powstawaniu filmu.

Sporządźcie w zeszytach notatki dotyczące poszczególnych twórców filmu i elementów tego dzieła (scenariusz, scenarzysta, reżyseria, reżyser, ujęcie, gra aktorska, muzyka, efekty specjalne). Opowiedz uczniom o tym, jak powstaje adaptacja filmowa, np. adaptacja to taka przeróbka na przykład książki, aby można ją było sfilmować. W książce są opisy, dialogi i monologi – treści te trzeba dostosować do nowego medium, nowego – innego sposobu pokazania. Autorzy adaptacji nie muszą się wiernie trzymać oryginału, do pewnego stopnia mogą zmieniać i wykorzystywać elementy pierwowzoru, aby przekazać widzom swoją wizję ideę.

Reżyser i scenarzysta szukają własnego sposobu – dostosowanego do konkretnych odbiorców – na oddanie przekazu dzieła. To autor scenariusza podejmuje decyzje, które wątki, motywy i postacie powinny znaleźć się w filmie, a które pominąć. Może także zmieniać kolejność wątków, wprowadzać nowe, a także zmieniać zakończenie utworu.

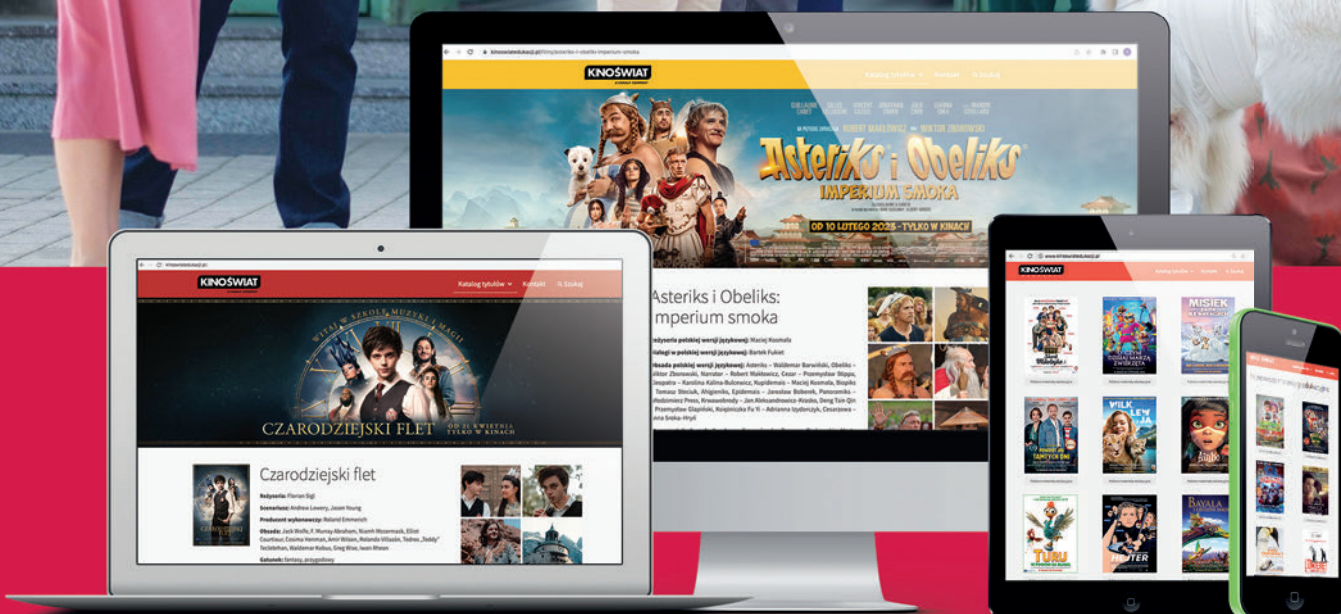
Adaptacje szczególnie znanych i lubianych dzieł literackich budzą dużo emocji i burzliwych dyskusji. Są zwolennicy i przeciwnicy adaptacji, szczególnie wówczas, gdy scenariusz filmu znacząco różni od treści książki, która stała się jego inspiracją. Najważniejsze jest to, aby film w zasadniczym wydźwięku zgadzał się z fabułą książki.

Praca domowa:

Wybierz i wykonaj jedno z poleceń:

- 1) Napisz opowiadanie, jak potoczyły się dalsze losy bohaterów Zuzi i Lampo.
- 2) Wyobraź sobie, że piszesz w imieniu Lampo pozdrowienia z jednej z jego podróży – pamiętaj o cechach tej formy wypowiedzi.
- 3) Napisz krótki artykuł do gazetki szkolnej o jednej z przygód Lampo.

KINOŚWIAT

A CANAL+ COMPANY

www.kinoswiatedukacji.pl

Materiały dydaktyczne, informacje o pokazach dla szkół:

Agata Łapka

Koordynator filmowych projektów edukacyjnych

Kino Świat Sp. z o. o., al. gen. W. Sikorskiego 9, 02-758 Warszawa

tel. kom. +48 728 302 018

e-mail: agata.lapka@kinoswiat.pl

Opracowanie graficzne Marek Mantużyk, strefaweb.pl

STREFAWeb.pl